

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sîli Radu, prin care a fost solicitată casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui

*Șatravca Radu XXXXX, născut la
XXXXX.*

Termenul de judecare:

prima instanță: 16.07.2018 – 30.07.2018

instanța de apel: 24.08.2018 – 15.01.2019

instanța de recurs ordinar: 25.03.2019 – 03.07.2019

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul central din 30 iulie 2018, *cauza fiind examinată în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală*, procesul penal în privința lui Șatravca Radu învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 155 Cod penal, a fost încetat în legătură cu împăcarea părților.

Șatravca Radu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 3 (trei) ani cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90¹ Cod penal, a fost dispusă suspendarea parțială a executării pedepsei aplicate lui Șatravca Radu, acesta urmând să execute real pedeapsa în închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu executarea în

penitenciar de tip semiînchis, iar restul pedepsei de 1 (unu) an a fost suspendat condiționat pe un termen de probă de 1 (unu) an.

A fost dispusă obligarea lui Șatravca Radu să nu-și schimbe domiciliul și sau reședința fără consimțământul organului competent în termenul de probă stabilit.

Termenul executării pedepsei stabilite lui Șatravca Radu urmând a fi calculat din data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, cu includerea în acest termen a aflării lui Șatravca Radu în stare de arest preventiv din data de 27.06.2018 până la 26.07.2018.

În privința lui Șatravca Radu, până la intrarea sentinței în vigoare, a fost dispusă aplicarea măsurii preventive - obligația de nepărăsire a țării.

A fost dispusă încasarea în mod solidar de la Xxxxx Xxxxx și Șatravca Radu în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru instrumentarea cauzei penale la etapa urmăririi penale în mărime de 320 lei, în rest cererea procurorului privind încasarea în mod solidar de la inculpați în beneficiul statului a sumei de 55,43 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

1.1. Prin aceeași sentință a fost încetat procesul penal în privința lui Xxxxx Xxxxx învinuit de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c), d) și art. 155 Cod penal, în legătură cu împăcarea părților, în privința căruia decizia instanței de apel nu a fost atacată, astfel instanța de recurs ordinar nu se va expune.

2. În sentință, prima instanță a constatat că:

Xxxxx Xxxxx, la data de XXXXX, împreună cu Șatravca Radu aflându-se în sat. Chiperceni, r-nul Orhei, la gospodăria cet. Șatravca Radu sub pretextul că anterior Mostovoi Spiridon ar fi sustras careva bunuri de la o persoană pe nume „Liuda” și, urmărind scopul de a-l priva ilegal de libertate pe cet. Mostovoi Spiridon, l-au ademenit în beciul din gospodăria bunicilor cet. Șatravca Radu amplasat în sat. XXXXX, unde după ce toți trei au intrat în beci, Gorgoja Xxxxx a închis ușa beciului și l-au deținut forțat în beci pe Mostovoi Spiridon, împotriva voinței lui, aproximativ 40 minute, timp în care Șatravca Radu i-a aplicat mai multe lovituri cu pumnii, picioarele și cu un cablu de frână de la automobil peste diferite regiuni ale corpului, iar Xxxxx Xxxxx filma cu telefonul mobil cele întâmplate și îl amenința cu violența fizică lipsindu-l în mod ilegal de libertate și privându-l de posibilitatea de a se deplasa nestingherit.

Tot Xxxxx Xxxxx împreună cu Șatravca Radu la data de XXXXX, aproximativ între ora 12:00 și ora 12:40, aflându-se în sat. XXXXX, la gospodăria bunicilor cet. Șatravca Radu sub pretextul că anterior Mostovoi Spiridon ar fi sustras careva bunuri de la o persoană pe nume „Liuda”,

urmărind scopul amenințării cu omor a cet. Mostovoi Spiridon, cu o curea de la automobil l-au amenințat pe cet. Mostovoi Spiridon că îl vor omorî, amenințare pe care Mostovoi Spiridon a perceput-o ca reală, existând pericolul realizării acestei amenințări, deoarece Xxxxx Xxxxx indicându-i că în beci se altă o curea de la automobil, Șatravca Radu i-a fixat cureaua de la automobil în jurul gâtului și o strângea, apoi i-a dat un hârleț ca să-și sape o groapă sugerându-i că îl vor omori.

Faptele constatate de prima instanță au fost calificate în baza art. 166 alin. (2) lit. c), d) Cod penal pe semnele: privațiunea legată de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legală cu răpirea acesteia, acțiune săvârșită cu bună-știință asupra unui minor și de către două persoane și de art. 155 Cod penal pe semnele: amenințarea eu omorul.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Ceban Vasile, în numele inculpatului Șatravca Radu, prin care a fost solicitată casarea parțială a în partea ce ține de aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal - în sensul agravării situației inculpatului Șatravca Radu - ca fiind ilegală și neîntemeiată, în partea contestată, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care în privința lui Șatravca Radu să fie aplicate legal prevederile art. 90 Cod penal.

3.1. În susținerea apelului, avocatul a menționat că:

- din materialele cauzei penale este demonstrat incontestabil faptul că, Șatravca Radu nu are careva antecedente penal deși în sentința instanței de fond - nu este indicată nici o circumstanță agravantă, aceasta ilegal a aplicat prevederile art. 90¹ Cod penal - în sensul agravării situației inculpatului Șatravca Radu, dispunând executarea reală a pedepsei penale. Numai cu respectarea acestei cerințe instanța poate numi o pedeapsă corectă, care să corespundă scopurilor legii;

- cu toate că instanța de fond, în sentința contestată, a invocat respectarea cerințelor art. 75 Cod penal, nu l-a aplicat;

- instanța de fond, a ignorat totalmente, prevederile art. 76 Cod penal, adică aplicarea prevederilor acestui articol, care este parte componentă a unei instituții esențiale a dreptului penal și în deosebi un capitol separat al Codului penal - Capitolul VIII - „Individualizarea pedepselor”;

- ignorarea vădită de către instanța de fond a prevederilor art. 76 lit. d) Cod penal, care stabilește foarte expres că, la stabilirea pedepsei se consideră circumstanțe atenuante: e) contribuirea activă la descoperirea infracțiunii ori recunoașterea vinovăției. Mai mult ca atât, conform teoriei dreptului penal, dar și conform practicii jurisdicționale, este stabilit cert că, în sensul acestei circumstanțe este suficient o singură circumstanță.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2019, a fost admis apelul declarat de avocatul Ceban Vasile, în numele inculpatului Șatravca Radu, casată sentința în partea pedepsei aplicate inculpatului Șatravca Radu și în partea încasării cheltuielilor judiciare în mărime de 320 lei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru primă instanță, prin care:

Lui Șatravca Radu, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, prin aplicarea prevederilor articolului 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-a fost stabilită pedeapsa cu închisoare de 3 (trei) ani.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei pe termenul de probațiune de 3 (trei) ani, cu obligarea să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent și să participe la programe probațiune.

Menține celelalte dispoziții ale sentinței atacate.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței, faptele săvârșite de inculpatul Șatravca Radu au fost calificate corect, iar cu privire la motivele invocate în apel ce vizează condamnarea cu suspendarea parțială a executării pedepsei, sub aspectul inoportunității, instanța de apel le-a apreciat ca fiind fondate, întrucât în speță nu s-au constatat circumstanțe ce justifică suspendarea condiționată parțială a executării pedepsei cu închisoare aplicată inculpatului Șatravca Radu iar prima instanță nu a motivat aplicarea prevederilor art. 90¹ Cod penal.

Analizând materialele cauzei, instanța de apel a stabilit că în cauză nu există circumstanțe raportate la personalitatea inculpatului, ce ar justifica aplicarea pedepsei cu închisoare cu suspendarea condiționată parțială a executării pedepsei cu închisoare sau aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, concluzionând că față de inculpat este oportună și rezonabilă aplicarea pedepsei prevăzute de lege – închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune - pedeapsă penală care va asigura atingerea scopului prevăzut la articolul 61 alin. (2) Cod penal.

În afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, examinând aspectele de fapt și de drept ale cauzei conform cerințelor stipulate în art. 409 alin. (2) și 411 Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat alte temeiuri de a interveni în sentință și anume, în partea ce vizează cheltuielile judiciare în mărime de 320 lei, întrucât prima

instanță incorect și neîntemeiat a soluționat chestiunea cu privire la cheltuielile judiciare suportate în cauză, astfel încât a încasat, în mod solidar, de la inculpații Xxxxx Xxxxx și Șatravca Radul în beneficiul statului cheltuielile judiciare pentru instrumentarea cauzei penale la etapa urmăririi penale în mărime de 320 lei, or, ordonatorul raportului de expertiză medico – legală nr. 201825P0290 din 29 iulie 2018 a fost organul de urmărire penală, iar potrivit articolului 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 „ Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar” (în vigoare din 10 decembrie 2016), în cauzele penale cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la articolul 142 alin. (2) Cod de procedură penală. Cazurile de excepție, prevăzute la articolul 142 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt legate de cererile despre efectuarea expertizei, înaintate de părțile procesului penal, din inițiativă proprie și pe cont propriu.

Astfel, din materialele cauzei, instanța de apel a stabilit că raportul de expertiză medico – legală nr. 201825P0290 din 29 iulie 2018 a fost efectuat în temeiul ordonanței organului de urmărire penală, adică ordonatorul raportului și expertizei respective a fost reprezentantul organului de poliție - instituție publică, ce reprezintă statul, prin urmare, rezultă în mod cert și univoc, că plata se face din contul mijloacelor bugetului de stat, iar modalitatea de achitare a costului expertizei judiciare este un element conex și subsidiar procesului penal, astfel chestiunea cu privire la plata cheltuielilor judiciare legate de efectuarea expertizei, prin prisma prevederilor articolelor 227 – 229 și 142 -143 Cod de procedură penală, urmează a fi soluționată în strictă conformitate cu prevederile actului legislativ special, or, în domeniul achitării costului expertizei judiciare se aplică în exclusivitate Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 „Cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar”.

5. Decizia motivată a instanței de apel pronunțată la **14 februarie 2019**, a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chilinău, Sîli Radu, la **15 martie 2019**, prin care, invocând în calitate de temei pentru recurs prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 6 și 10** Cod de procedură penală, a solicitat casarea totală a deciziei cu menținerea sentinței.

5.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat că:

- dispoziția art. 90 Cod penal obligă instanța de judecată să indice expres în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei, care nici nu este motivat de către instanță, care se limitează doar la enumerarea circumstanțelor care le consideră atenuante;

- instanța de apel făcând trimitere la prevederile art. 61 Cod penal nu s-a referit la argumentele care au servit la aplicarea acestor temeuri, ignorând prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală unde este prevăzut că: „*Sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată*”, prevederi ce sunt valabile și pentru instanța de apel;

- pedeapsa stabilită nu a fost apreciată în coroborare cu fapta comisă și consecințele acesteia, de personalitatea inculpatului, nu a ținut cont de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii comise, astfel, instanța de apel a ignorat prevederile art. 75 Cod penal;

- raportând la aspectele de individualizare a pedepsei, reieșind din cerințele legislației penale referitor la aceasta, apreciind circumstanțele cauzei penale și a faptei imputate inculpatului consideră oportună evaluarea juridică, socială a acțiunilor acestuia, sub aspectul prejudiciului cauzat relațiilor sociale ocrotite de legea penală, pentru încălcarea căreia a fost adus în fața instanței de judecată;

- instanța de apel nu și-a motivat pe deplin concluzia de aplicare a prevederilor art. 90 alin. (1) Cod penal, aceasta greșit a conchis că corectarea inculpatului este posibilă fără a fi izolat de societate;

- concluziile instanței de apel, la capitolul individualizării pedepsei stabilite inculpatului sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale;

- instanța de apel a comis o eroare de drept, care este temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, cazurile când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, au fost aplicate pedepse individualizate contrar prevederilor legale, temeuri conform cărora decizia instanței de apel urmează a fi casată cu menținerea sentinței fără modificări.

6. Referință asupra recursului declarat, nu a fost depusă.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul nu îndeplinește cerințele de

formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală sau recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că recurentul indică ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că motivele și temeiurile de recurs invocate de recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază*”, Colegiul penal în urma cercetării materialelor cauzei constată că acesta nu și-a găsit confirmarea, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată și-a întemeiat soluția de casare parțială a sentinței primei instanțe în latura penală, în partea stabilirii pedepsei și modului de executare a acesteia, prin care inculpatului Șatravca Radu recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, i-a fost stabilită o pedeapsă cu suspendarea executării, concluzia la care a ajuns instanța de apel în urma verificării probelor apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală și a circumstanțelor cauzei, conformându-se cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, a emis o decizie care cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția, și în partea contestată de procuror în prezentul recurs, din care considerente instanța de recurs nu identifică motive justificative de a interveni în respectiva decizie.

Colegiul penal, menționează că soluția instanței de apel privind casarea parțială a sentinței în latura penală, în partea stabilirii pedepsei și modului de executare, este una corectă și argumentată, motive care Colegiul penal le însușește, astfel respinge alegațiile procurorului precum

că instanța de apel greșit a constatat că pedeapsa aplicată lui Șatravca Radu nu-și va atinge scopul pedepsei penale stipulat la art. 61 Cod penal, or, instanța de apel a reținut că în speță nu există circumstanțe raportate la personalitatea inculpatului, ce ar justifica aplicarea pedepsei cu închisoare sau aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, concluzionând că față de inculpat este oportună și rezonabilă aplicarea pedepsei prevăzute de lege – închisoare, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei pe un termen de probațiune, care ar permite corectarea și reeducarea inculpatului Șatravca Radu fără izolarea de societate însă sub controlul organului de probațiune.

Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Conform textului art. 90 alin. (1) Cod penal, instanța numai motivat poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului cu concluzia că acesta se poate îndrepta fără executarea reală a pedepsei închisorii.

Astfel, Colegiul penal reține că instanța de apel, corect a rejudecat cauza în temeiul art. 415 alin. (1) pct. 2) și art. 418 Cod de procedură penală.

Cu privire la temeiul care cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, Colegiul penal menționează că este unul declarativ, deoarece în urma examinării materialelor cauzei și a conținutului deciziei instanței de apel, se constată că instanța de apel în decizia sa corect și-a motivat soluția privind aplicarea pedepsei, a ținut cont de prevederile art. 61 alin. (2), art. 72 alin. (2) Cod penal și totodată a ținut cont și de criteriile de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art. 75 Cod penal, a luat corect în considerare gravitatea infracțiunii și atitudinea inculpatului față de aceasta, lipsa circumstanțelor agravante, prezența circumstanțelor atenuante caința sinceră și faptul că cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, și a redus corect limitele pedepsei în conformitate cu prevederile alin. (8) a aceluiași articol.

Colegiul penal constată că recurentul în recursul înaintat a criticat pedeapsa stabilită, solicitând menținerea dispozițiilor sentinței însă

instanța de recurs relevă, că argumentele recurentului invocate în recurs, referitor la acest motiv, au fost obiect de dispută în cadrul instanței de apel, asupra căruia s-a dat răspuns și s-a pronunțat veridic, instanța de apel acordând răspuns asupra alegațiilor relevante ale recurentului, motivare reiterată la pct. 4.1. al prezentei decizii, pe care Colegiul penal o însușește reieșind din temeinicia acesteia, chestiune ce este conform practicii CEDO, expuse pct. 37 a hotărârii *Albert vs România* din 16.02.2010.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea instanței de apel atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat de către procuror este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sîli Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2019, în cauza penală în privința lui *Șatravca Radu XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 01 august 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda